

"Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır."

1. Kuvâ-yı Millîye birlikleri, düşmandan sayıca az ve donanımca yetersiz olmasına rağmen, Anadolu halkının büyük desteğini kazanmıştır. Halk, vatanını işgalcilere karşı korumak için bu direniş hareketine gönülden katılmış; hem canını ortaya koymuş hem de elindeki tüm imkânlarla yardımcı olmuştur.

- a. Kuvâ-yı Millîye birliklerinin sayıca az ve donanımca yetersiz olmasına rağmen başarı kazanmasında hangi etkenler rol oynamıştır? İki tanesini yazınız.

- b. Halkın Kuvâ-yı Millîye'ye gönülden destek vermesinin temelinde hangi duygu ve düşünceler yatmaktadır? Kısaca açıklayınız.

2. Amasya Genelgesi, Türk milletinin bağımsızlık yolunda attığı en önemli adımlardan biri olarak kabul edilir. 22 Haziran 1919 tarihinde yayımlanan bu genelge ile Mustafa Kemal Paşa, hem ülkenin içinde bulunduğu durumu ortaya koymuş hem de kurtuluş mücadelesinin yol haritasını belirlemiştir. Bu nedenle Amasya Genelgesi, Millî Mücadele'nin "programı" olarak nitelendirilir.

Genelgede yer alan bazı maddeler şunlardır:

- Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- Milletin içinde bulunduğu durumu göz önünde bulundurmak ve haklarını dünyaya duyurmak için her türlü etki ve denetimden uzak millî bir kurulun toplanması gereklidir.
- Anadolu'nun her bakımdan en güvenilir yeri olan Sivas'ta millî bir kongre toplanacaktır.

- a. Yukarıda verilen Amasya Genelgesi'nin maddelerini ve yayımlandığı dönemin şartlarını dikkate alarak, Mustafa Kemal Paşa'nın bu genelge ile ulaşmak istediği üç temel amacı yazınız.

b. Mustafa Kemal Paşa, Amasya Genelgesi ile milletin kendi kaderini belirlemesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu düşünce, hangi yönetim anlayışının temellerini oluşturmuştur? Açıklayınız.

- 3. Aşağıdaki tabloda Misakımillî kararları ve Büyük Millet Meclisi'nin (BMM) özellikleri verilmiştir. Tabloyu “Ulusal Egemenlik”, “Tam Bağımsızlık” ve “Vatanın Bütünlüğü” ilkelerinden uygun olanıyla eşleştirerek tamamlayınız ve bu eşleştirmenizin nedenini ilgili açıklama bölümüne yazınız.**

MADDE/ÖZELLİK	İLİŞKİLİ OLDUĞU İLKE	AÇIKLAMA
Mondros Ateşkesi imzalandığı sırada işgal edilmemiş bölgeler kesin Türk yurtdur, parçalanamaz.		
BMM'nin üyeleri, padişah tarafından değil halkın seçimiyle belirlenmiştir.		
Siyasi, mali ve ekonomik gelişmemizi engelleyecek hiçbir sınırlama kabul edilemez.		

- 4. Büyük Millet Meclisinin açılması, bağımsızlık ve ulusal egemenlik açısından önemliydi. Ancak bazı kesimler bunu hemen benimsemedi. Eski alışkanlıklarını sürdürmek isteyen gruplar, bölgesel çıkarlar ve dış etkiler çeşitli ayaklanmalara yol açtı. BMM, bu ayaklanmalara karşı askerî, hukuki ve dinî alanlarda önlemler aldı.**

BMM'nin ayaklanmalara karşı aldığı askerî, hukuki ve dinî alanlardaki önlemlere örnek vererek açıklayınız.

- 5. I. Dünya Savaşı'nda galip gelen İtilaf Devletleri, Osmanlı İmparatorluğu'nu paylaşmayı ve Türk milletinin egemenlik haklarını ortadan kaldırmayı amaçladılar. 10 Ağustos 1920'de Sevr Antlaşması'nı dayattılar. Bu antlaşma, Türk milletine Anadolu'da yaşama hakkı tanımadı, vatan topraklarını parçalayarak bağımsız bir devlet olarak varlığını sona erdirmeyi hedefledi. Bu yüzden tarihimizde “ölüm fermanı” olarak nitelendirildi.**

a. Sevr Antlaşması'nın içerdiği maddeler göz önüne alındığında, bu antlaşma neden “ölüm fermanı” olarak nitelendirilmiştir? Açıklayınız.

b. Bu antlaşmaya karşı Türk milletinin ve Mustafa Kemal Paşa'nın tepkisi ne olmuştur? Kısaca açıklayınız.

6. Millî Mücadele Dönemi'nde Anadolu'nun farklı bölgelerinde düzenli ordu birlikleri ve halk direniş güçleri düşman işgaline karşı savaşmıştır. Bu cephelerden biri doğuda, diğeri ise güneyde açılmıştır. Her iki cephede de Türk milleti, hem askerî hem de millî birlik anlayışıyla önemli başarılar elde etmiştir.

Aşağıdaki tabloda Doğu ve Güney Cephelele ilgili bazı bilgiler verilmiştir. Cephelelele özelliklerini dikkate alarak tabloyu uygun şekilde doldurunuz.

ÖZELLİK	DOĞU CEPHEİ	GÜNEY CEPHEİ
Cephede Savaşılan Devlet		
Mücadele Biçimi		
Sonuçlandıran Antlaşma		
Cephelele Kapanmasının Sağladığı Yarar		
TBMM Açısından Önemi		

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
İTA.8.2.4. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.	1
İTA.8.2.5. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.	2
İTA.8.2.6. Misakımillî'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisinin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile "ulusal egemenlik" ve "tam bağımsızlık" ilkeleri ile ilişkilendirir.	3
İTA.8.2.7. Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder.	4
İTA.8.2.8. Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin Sevr Antlaşması'na karşı tepkilerini değerlendirir.	5
İTA.8.3.1. Millî Mücadele Dönemi'nde Doğu Cephesi ve Güney Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.	6

ÇÖZÜMLER

1.

a.

- Millî Birlik ve Beraberlik
- Vatanseverlik, Millî Mücadele Azmi
- Halkın Fedakârlığı
- Teşkilatlanma Kabiliyeti

b.

- Vatan Sevgisi
- Bağımsızlık
- Millî Egemenlik
- Kutsal Değerleri Savunma

2.

a.

- Millî bağımsızlığı sağlamak
- Millî iradeye dayalı bir yönetim kurmak
- Millî Mücadele'yi örgütlemek

- b. Mustafa Kemal Paşa'nın Amasya Genelgesi'nde vurguladığı düşünce, millî egemenliğe dayalı bir yönetim anlayışının temellerini oluşturmuştur.

3.

MADDE/ÖZELLİK	İLİŞKİLİ OLDUĞU İLKE	AÇIKLAMA
Mondros Ateşkesi imzalandığı sırada işgal edilmemiş bölgeler kesin Türk yurtdur, parçalanamaz.	Vatanın Bütünlüğü	Bu maddeyle Türk yurdunun sınırları belirlenmiş, toprak bütünlüğünün korunması amaçlanmıştır.
BMM'nin üyeleri, padişah tarafından değil halkın seçimiyle belirlenmiştir.	Ulusal Egemenlik	Bu durum, egemenliğin millete ait olduğunu ve ulusal egemenlik ilkesinin benimsendiğini gösterir.
Siyasi, mali ve ekonomik gelişmemizi engelleyecek hiçbir sınırlama kabul edilemez.	Tam Bağımsızlık	Bu madde, dış müdahaleleri reddederek, tam bağımsızlığın esas alındığını gösterir.

4. BMM, ayaklanmalara karşı askerî olarak düzenli orduyu görevlendirmiş, hukuki olarak Hıyaneti Vatanîye Kanunu ve İstiklal Mahkemeleri ile isyancıları yargılamış, dinî olarak ise Ankara Müftüsü Rıfat Börekçi'den alınan fetva ile halkı uyarak önlem almıştır.

5.

- Sevr Antlaşması, Türk milletine Anadolu'da bağımsız bir devlet olma hakkı tanımadığı ve vatan topraklarını parçalayıp yabancı devletlere böldüğü için "ölüm fermanı" olarak nitelendirilmiştir.
- Türk milleti ve Mustafa Kemal Paşa bu antlaşmayı kesinlikle reddetmiş, Millî Mücadele'yi başlatarak antlaşmanın uygulanmasını engellemiş ve imzalayanları vatan haini ilan etmiştir.

6.

ÖZELLİK	DOĞU CEPHESİ	GÜNEY CEPHESİ
Cephede Savaşılan Devlet	Ermenistan	Fransa ve Ermeni Askerleri
Mücadele Biçimi	Düzenli Ordu Savaşı	Kuvâ-yı Millîye ve Düzenli Ordu
Sonuçlandıran Antlaşma	Gümrü Antlaşması	Ankara Antlaşması
Cephenin Kapanmasının Sağladığı Yarar	Buradaki birliklerin ve malzemenin Batı Cephesi'ne kaydırılması	Buradaki birliklerin ve malzemenin Batı Cephesi'ne kaydırılması
TBMM Açısından Önemi	TBMM'nin ilk askerî ve siyasi başarısıdır.	İtilaf Devletleri'nden biri olan Fransa, TBMM'yi tanımıştır.